

Súd: Okresný súd Nitra
Spisová značka: 54P/59/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4124204849
Dátum vydania rozhodnutia: 01. 08. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Miroslava Šúleková
ECLI: ECLI:SK:OSNR:2024:4124204849.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Nitra sudkyňou Mgr. Miroslavou Šúlekovou vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C., zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Nitra, dieťa rodičov: matka A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. a otec neuvedený, o návrhu navrhovateľov: A. D., nar. XX.XX.XXXX a E. D., nar. XX.XX.XXXX, obaja bytom C., C. B. X, na zverenie do predosvojiteľskej starostlivosti a zmenu poručníka, takto

rozhodol:

I. Súd m e n í rozsudok Okresného súdu Nitra č. k. 54P/87/2023-27 zo dňa 11.01.2024, právoplatný dňa 10.02.2024 tak, že podľa § 59 ods. 2 Zákona o rodine z b a v u j e doteraz ustanoveného poručníka mal. A. B., nar. XX.XX.XXXX - A. C. výkonu funkcie a podľa § 56 ods. 1, 2 Zákona o rodine u s t a n o v u j e mal. A. B., nar. XX.XX.XXXX poručníka v osobe p. F. G., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. - H., C. B. XXX/X, ktorý bude maloletého zastupovať, spravovať jeho majetok a zabezpečovať jeho výchovu bez povinnosti osobne sa o maloleté dieťa starať, s účinnosťou od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. V ostatných častiach zostáva uvedený rozsudok n e z m e n e n ý .

III. Súd m e n í rozsudok Okresného súdu Nitra č. k. 11P/87/2023-30 zo dňa 14.09.2023, právoplatný dňa 03.11.2023 tak, že r u š í ústavnú starostlivosť nariadenú nad mal. A. B. a z v e r u j e maloleté dieťa A. B., nar. XX.XX.XXXX v B. - I. do predosvojiteľskej starostlivosti manželov A. D., nar. XX.XX.XXXX a E. D., nar. XX.XX.XXXX, obaja bytom C., C. B. X, s účinnosťou od právoplatnosti tohto rozsudku..

IV. Obaja manželia sú p o v i n n í vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia a majú právo maloleté dieťa zastupovať a spravovať jeho majetok iba v bežných veciach.

V. V ostatných častiach zostáva uvedený rozsudok n e z m e n e n ý .

VI. Žiaden z účastníkov n e m á právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Navrhovatelia sa návrhom podaným na tunajšom súde dňa 26.04.2024 domáhali zverenia mal. A. do predosvojiteľskej starostlivosti a nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým súd dočasne, do právoplatného skončenia konania vo veci samej, zverí maloletého do ich osobnej starostlivosti.

2. Návrh odôvodnili tým, že od októbra 2020 sú v evidencii žiadateľov o náhradnú rodinnú starostlivosť s preferenciou osvojenia maloletého dieťaťa, absolvovali aj potrebnú prípravu na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny v Nitre. Uvedený Úrad im poskytol prvotné informácie o maloletom, s dieťaťom sa skontaktovali, majú záujem osvojiť si ho a vytvoriť tak úplnú rodinu.

3. Uznesením č. k. 54P/59/2024-24 zo dňa 29.04.2024 tunajší súd nariadil neodkladné opatrenie, ktorým uložil J. C. povinnosť odovzdať mal. A. B. do dočasnej starostlivosti navrhovateľov.
4. Rozsudkom č. k. 54P/87/2023-27 zo dňa 11.01.2024, právoplatným dňa 10.02.2024 tunajší súd ustanovil mal. A. B. poručníka A. C. a zároveň matke maloletého pozastavil výkon jej rodičovských práv a povinností k mal. A. B..
5. Navrhovatelia a doterajší poručník – A. C. súdu v tomto konaní navrhli, aby za poručníka maloletému A. súd ustanovil blízku osobu, ktorá má k nemu vytvorený citový vzťah a to brata navrhovateľky pána F. G., ktorý s nimi žije v jednej domácnosti.
6. Na pojednávaní konanom dňa 01.08.2024 navrhnutý poručník s ustanovením za poručníka maloletému súhlasil, takisto súhlasili navrhovatelia aj kolízna opatrovníčka.
7. Na uvedenom pojednávaní sa nezúčastnil riadne predvolaný doterajší poručník maloletého – Mesto C., preto súd rozhodol o vykonaní pojednávania bez jeho prítomnosti.
8. Súd na pojednávaní vykonal dokazovanie výsluchom navrhovateľov, prečítaním a oboznámením listinných dôkazov a obsahu pripojených spisov, zistením stanoviska kolízneho opatrovníka a navrhnutého poručníka a zistil tento skutkový stav:
9. Maloletý A. B. sa narodil dňa XX.XX.XXXX v B. – I. matke A. B., otcovstvo k maloletému nie je určené.
10. Z dôvodu nestarostlivosti matky o maloletého bol maloletý na základe uznesenia Okresného súdu Nitra o nariadení neodkladného opatrenia č. k. 11PPOm/6/2022-8 zo dňa 10.11.2022, v ten istý deň vykonateľného a právoplatného dňa 19.01.2023, umiestnený v J. C..
11. Rozsudkom č. k. 11P/87/2023-30 zo dňa 14.09.2023, právoplatným dňa 03.11.2023 tunajší súd nariadil nad mal. A. B. ústavnú starostlivosť, ktorá sa bude vykonávať v J. K. G. E. I. C., L. G. XXX a matku zaviazal platením výživného.
12. Rozsudkom č. k. 54P/87/2023-27 zo dňa 11.01.2024, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 10.02.2024, tunajší súd I. podľa § 56 ods. 1, 2 Zákona o rodine ustanovil mal. A. B. poručníka A. C., ktorý bude maloletého zastupovať, spravovať jeho majetok a zabezpečovať jeho výchovu bez povinnosti osobne sa o maloleté dieťa starať a II. podľa § 38 ods. 1 Zákona o rodine matke maloletého A. B. pozastavil výkon jej rodičovských práv a povinností k maloletému.
13. Na základe uznesenia o neodkladnom opatrení zo dňa 29.04.2024 sa maloletý A. B. nachádza v osobnej starostlivosti navrhovateľov, ktorí sa oňho riadne starajú a majú záujem maloleté dieťa si osvojiť.
14. Podľa zistení kolízneho opatrovníka majú navrhovatelia vytvorené všetky podmienky pre riadnu výchovu maloletého dieťaťa, s mal. A. majú vytvorené pozitívne citové väzby.
15. Navrhovatelia uviedli, že maloletého považujú za svoje dieťa, maloletý ich oslovuje maminka a ocino.
16. F. G. uviedol, že maloletého pozná, súhlasí, aby ho súd ustanovil za poručníka maloletému.
17. Kolízna opatrovníčka odporučila súdu návrhu vyhovieť, pretože je na prospech a v záujme maloletého dieťaťa.
18. Podľa § 55 ods. 3 Zákona o rodine, súd zruší ústavnú starostlivosť najmä vtedy, ak maloleté dieťa možno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti alebo ak zanikli dôvody, pre ktoré bola nariadená.

19. Podľa § 97 ods. 1 Zákona o rodine, osvojením vzniká medzi osvojiteľom a osvojencom rovnaký vzťah, aký je medzi rodičmi a deťmi. Medzi osvojencom a príbuznými osvojiteľa vzniká osvojením príbuzenský vzťah. Osvojiteľa majú pri výchove detí rovnakú zodpovednosť a rovnaké práva a povinnosti ako rodičia.

20. Podľa § 97 ods. 2 Zákona o rodine, o osvojení rozhoduje súd na návrh osvojiteľa.

21. Podľa § 98 Zákona o rodine, osvojiteľom sa môže stať len fyzická osoba, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, je zapísaná do zoznamu žiadateľov o osvojenie podľa osobitného predpisu a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že osvojenie bude v záujme maloletého dieťaťa. Táto podmienka sa nevzťahuje na ustanovenie § 100 ods. 3.

22. Podľa § 99 ods. 1 Zákona o rodine, medzi osvojiteľom a osvojencom musí byť primeraný vekový rozdiel.

23. Podľa § 99 ods. 2 Zákona o rodine, osvojiť možno len maloleté dieťa, ak je osvojenie v jeho záujme.

24. Podľa § 100 ods. 1 Zákona o rodine, osvojiť maloleté dieťa môžu manželia alebo jeden z manželov, ktorý žije s niektorým z rodičov dieťaťa v manželstve, alebo pozostalý manžel po rodičovi alebo osvojiteľovi maloletého dieťaťa. Maloleté dieťa môže výnimočne osvojiť aj osamelá osoba, ak sú splnené predpoklady, že osvojenie bude v záujme dieťaťa.

25. Podľa § 100 ods. 2 Zákona o rodine, ako spoločné dieťa môžu maloletého osvojiť len manželia.

26. Podľa § 100 ods. 3 Zákona o rodine, ak je osvojiteľ manželom rodiča maloletého dieťaťa, môže osvojiť maloleté dieťa len so súhlasom druhého manžela; súhlas nie je potrebný, ak druhý manžel stratil spôsobilosť na právne úkony alebo ak je zadováženie súhlasu spojené s ťažkou prekonateľnou prekážkou.

27. Podľa § 101 ods. 1 Zákona o rodine, na osvojenie je potrebný súhlas rodičov osvojovaného maloletého dieťaťa, ak tento zákon neustanovuje inak. Rovnako potrebný na osvojenie je súhlas maloletého rodiča maloletého dieťaťa, ak tento zákon neustanovuje inak. Odvolať súhlas možno len do času, kým nie je maloleté dieťa umiestnené na základe rozhodnutia súdu do starostlivosti budúcich osvojiteľov.

28. Podľa § 101 ods. 2 Zákona o rodine, ak jeden z rodičov zomrel, nie je známy, bol pozbavený spôsobilosti na právne úkony v plnom rozsahu, bol pozbavený výkonu rodičovských práv a povinností, vyžaduje sa len súhlas druhého rodiča. Ak spôsobilosť jedného z rodičov na právne úkony bola obmedzená, jeho súhlas na osvojenie sa vyžaduje iba vtedy, ak je spôsobilý posúdiť dôsledky osvojenia.

29. Podľa § 101 ods. 3 Zákona o rodine, ak obaja rodičia maloletého dieťaťa zomreli, nie sú známi, boli pozbavení výkonu rodičovských práv a povinností, boli pozbavení spôsobilosti na právne úkony v plnom rozsahu alebo nie sú schopní posúdiť dôsledky osvojenia, vyžaduje sa súhlas poručníka, ktorý bol dieťaťu ustanovený.

30. Podľa § 101 ods. 4 Zákona o rodine, ak je maloleté dieťa schopné posúdiť dosah osvojenia, je potrebný aj jeho súhlas.

31. Podľa § 101 ods. 5 Zákona o rodine, na osvojenie maloletého dieťaťa do cudziny je potrebný aj súhlas Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky alebo orgánu štátnej správy určeného Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky.

32. Podľa § 102 ods. 1 Zákona o rodine, na osvojenie nie je potrebný súhlas rodičov osvojovaného maloletého dieťaťa ani súhlas maloletého rodiča maloletého dieťaťa, ak

a) počas najmenej šiestich mesiacov neprejavovali skutočný záujem o maloleté dieťa najmä tým, že ho nenavštevovali, neplnili si pravidelne a dobrovoľne vyživovaciu povinnosť k maloletému dieťaťu a nevynaložili úsilie upraviť si svoje rodinné a sociálne pomery tak, aby mohli osobne vykonávať starostlivosť o maloleté dieťa, ak im v prejavení záujmu nebránila závažná prekážka, alebo

- b) počas najmenej dvoch mesiacov po narodení dieťaťa neprejavili o dieťa žiadny záujem, ak im v prejavení záujmu nebránila závažná prekážka, alebo
- c) je rodičom žena, ktorá požiadala o utajenie svojej osoby v súvislosti s pôrodom podľa osobitného predpisu 17b) a počas najmenej dvoch mesiacov po narodení dieťaťa neprejavila o dieťa žiadny záujem, alebo
- d) dajú súhlas na osvojenie vopred bez vzťahu k určitým osvojiteľom.

33. Podľa § 102 ods. 2 Zákona o rodine, osobný súhlas rodiča podľa odseku 1 písm. d) musí mať písomnú formu a musí byť uskutočnený pred súdom alebo pred orgánom sociálnoprávnej ochrany, alebo pred povereným zamestnancom orgánu sociálnoprávnej ochrany v zdravotníckom zariadení, kde sa dieťa narodilo. Odvolať súhlas možno len do času, kým maloleté dieťa nie je umiestnené na základe rozhodnutia súdu do starostlivosti budúcich osvojiteľov.

34. Podľa § 102 ods. 3 Zákona o rodine, súhlas na osvojenie v prípadoch uvedených v odseku 1 dáva opatrovník, ktorý bol osvojovanému maloletému dieťaťu ustanovený v konaní o osvojenie. Na ustanovenie opatrovníka sa primerane použijú ustanovenia § 60 a 61. Funkcia opatrovníka zaniká vykonaním právneho úkonu, na ktorého účely bol ustanovený.

35. Podľa § 102 ods. 4 Zákona o rodine, o splnení podmienok osvojiteľnosti maloletého dieťaťa uvedených v odseku 1 rozhoduje súd na návrh orgánu sociálnoprávnej ochrany alebo aj bez návrhu.

36. Podľa § 103 ods. 1 Zákona o rodine, pred rozhodnutím súdu o osvojení musí byť maloleté dieťa najmenej po dobu deviatich mesiacov v starostlivosti budúceho osvojiteľa. Náklady spojené s predosvojiteľskou starostlivosťou uhrádza budúci osvojiteľ.

37. Podľa § 103 ods. 2 Zákona o rodine, o zverení maloletého dieťaťa do starostlivosti budúcich osvojiteľov podľa odseku 1 rozhodne na návrh budúceho osvojiteľa súd; ustanovenia § 101 a 102 sa použijú primerane. Ak budúci osvojiteľ nepodá návrh na osvojenie maloletého dieťaťa najneskôr v lehote osemnástich mesiacov od zverenia maloletého dieťaťa do starostlivosti budúceho osvojiteľa, súd môže zrušiť predosvojiteľskú starostlivosť.

38. Podľa § 103 ods. 3 Zákona o rodine, ak sa pestún rozhodne osvojiť maloleté dieťa, ktoré mu bolo zverené do pestúnskej starostlivosti, nevyžaduje sa, aby pred rozhodnutím súdu o osvojení bolo maloleté dieťa v starostlivosti pestúna podľa odseku 1, ak pestúnska starostlivosť trvala aspoň po túto dobu. Rovnako sa postupuje aj v prípade, že maloleté dieťa chce osvojiť osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, alebo poručník, ktorý sa o maloleté dieťa osobne stará.

39. Podľa § 103 ods. 4 Zákona o rodine, v rozhodnutí o zverení maloletého dieťaťa do starostlivosti budúcich osvojiteľov súd vymedzí rozsah ich práv a povinností k maloletému dieťaťu.

40. Podľa § 103 ods. 5 Zákona o rodine, budúci osvojiteľ má rovnaké práva a povinnosti ako osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti.

41. Podľa § 104 Zákona o rodine, súd je povinný na základe lekárskeho vyšetrenia zistiť, či zdravotný stav osvojenca a osvojiteľov nie je v rozpore s účelom osvojenia. S výsledkami vyšetrenia oboznámi osvojiteľa, zástupcu osvojenca a poučí ich o účele, obsahu a dôsledkoch osvojenia.

42. Podľa § 105 Zákona o rodine, osvojenec bude mať priezvisko osvojiteľa. Spoločný osvojenec manželov bude mať priezvisko určené vyhlásením snúbencov pri uzavieraní manželstva podľa § 6 ods. 3 a 4 pre ostatné deti. To platí aj v prípade, že osvojiteľom je manžel matky osvojenca.

43. Podľa § 106 ods. 1 Zákona o rodine, osvojením zanikajú vzájomné práva a povinnosti medzi osvojencom a pôvodnou rodinou, ako aj medzi osvojencom a poručníkom alebo opatrovníkom, ktorý mu bol ustanovený súdom.

44. Podľa § 106 ods. 2 Zákona o rodine, ak je osvojiteľ manželom jedného z rodičov osvojenca, príbuzenské vzťahy medzi osvojencom, rodičom a jeho príbuznými zostávajú zachované.

45. Podľa § 106 ods. 3 Zákona o rodine, ak je to v záujme osvojenca, osvojiteľa mu môžu sprostredkovať prístup k informáciám o jeho rodičoch alebo poskytnúť informácie, ktorými disponujú, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

46. Podľa § 107 ods. 1 Zákona o rodine, osvojenie môže súd zrušiť z vážnych dôvodov, ktoré sú v záujme maloletého dieťaťa, do šiestich mesiacov odo dňa právoplatnosti rozhodnutia o osvojení na návrh osvojenca alebo osvojiteľa alebo aj bez návrhu.

47. Podľa § 107 ods. 2 Zákona o rodine, zrušením osvojenia vznikajú znovu vzájomné vzťahy medzi osvojencom a pôvodnou rodinou. Osvojenec bude mať opäť svoje predošlé priezvisko. Ak súd zistí, že rodičia neplnia alebo nemôžu plniť povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností, rozhodne o potrebných opatreniach podľa § 38 a 44.

48. Podľa § 108 Zákona o rodine, osvojiteľ sa zapíše v matrike namiesto rodiča osvojenca na základe oznámenia súdu.

49. Podľa § 109 Zákona o rodine, po uplynutí lehoty na zrušenie osvojenia podľa § 107 ods. 1 osvojenie nebráni, aby osvojenec mohol byť znova osvojený.

50. Podľa § 56 ods. 1 Zákona o rodine, ak obaja rodičia maloletého dieťaťa zomreli, boli pozbavení výkonu rodičovských práv a povinností, bol pozastavený výkon ich rodičovských práv a povinností alebo nemajú spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, súd ustanoví maloletemu dieťaťu poručníka, ktorý bude zabezpečovať jeho výchovu, zastupovať ho a spravovať jeho majetok.

51. Podľa § 56 ods. 2 Zákona o rodine, poručník nie je povinný osobne sa starať o maloleté dieťa. Ak sa poručník o maloleté dieťa osobne stará, má nárok na príspevky podľa osobitného predpisu.

52. Podľa § 56 ods. 3 Zákona o rodine, ak sa poručník o dieťa osobne nestará, dohliada na rozsah a spôsob starostlivosti, ktorá sa dieťaťu poskytuje.

53. Podľa § 59 ods. 1 písmeno f/ Zákona o rodine, poručníctvo zaniká právoplatným rozhodnutím súdu o zbavení poručníka výkonu funkcie alebo o jeho odvolaní.

54. Podľa § 59 ods. 2 Zákona o rodine, súd zbaví poručníka výkonu funkcie na jeho návrh.

55. Súd po vykonanom dokazovaní rozhodol o zbavení výkonu funkcie doterajšieho poručníka na jeho návrh a súčasne maloletemu ustanovil nového poručníka v osobe F. G., ktorý je bratom navrhovateľky, žije s navrhovateľmi a s mal. A. v jednom dome a s ustanovením za poručníka súhlasil. Poručník nie je povinný sa o maloleté dieťa osobne starať, jeho povinnosťou je dohliadať na rozsah a spôsob starostlivosti o maloleté dieťa.

56. Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že navrhovatelia sú po zdravotnej aj materiálnej stránke spôsobilí sa o maloletého riadne starať, majú záujem maloletého si osvojiť, vytvorilo sa medzi nimi citové puto ako medzi rodičmi a dieťaťom.

57. Súd preto v súlade s citovanými zákonnými ustanoveniami rozhodol o zrušení ústavnej starostlivosti nad maloletým A. B. a o jeho zverení do predosvojiteľskej starostlivosti navrhovateľov, ktorým vymedzil rozsah ich práv a povinností k maloletemu dieťaťu.

58. O trovách konania súd rozhodol v súlade s ustanovením § 52 CMP tak, že žiadna zo strán nemá nárok na ich náhradu, pretože v mimosporových konaniach sa vylučuje nárok na náhradu trov konania, pokiaľ zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia, písomne v piatich vyhotoveniach, na Okresnom súde Nitra.

O podanom odvolaní rozhoduje Krajský súd v Trnave.

Podľa § 359 Civilného sporového poriadku, odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Odvolanie musí mať náležitosti podľa § 127 ods. 1,2 Civilného sporového poriadku (musí byť v ňom uvedené ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, musí byť podpísané a uvedená spisová značka tohto konania) a podľa § 363 Civilného sporového poriadku (musí sa v ňom uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh)).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

a) neboli splnené procesné podmienky,

b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,

c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,

d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo

h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 62 ods. 1, 2 CMP, odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.